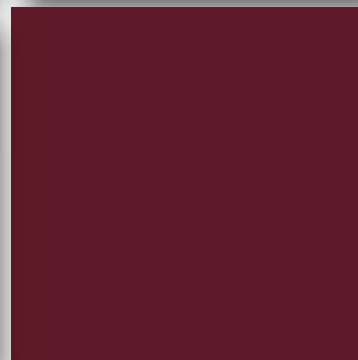
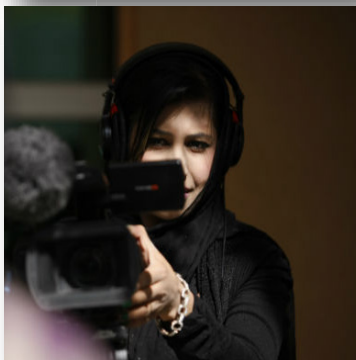

کمیته مصونیت خبرنگاران

گزارش ۶ ماهه

اکنونری الی ۳۰ جون ۲۰۱۵

فهرست

عنوان

الف.....	خلاصه.....
ج.....	مقدمه.....
۱.....	خشونت علیه خبرنگاران در شش ماه نخست سال ۱۳۹۴.....
۲.....	آمارهای خشونت علیه خبرنگاران.....
۱۰.....	داد خواهی کمیته.....
۱۰.....	وضعیت آزادی بیان و خبرنگاران در حکومت وحدت ملی تعهد و اقدامات رهبران.....
۱۱.....	آنچه در این راستا تاکنون تحقق یافته است.....
۱۲.....	پایین آمدن کیفیت کار خبرنگاری در افغانستان و عوامل آن.....
۱۳.....	محدودیت ها و تبعیض جنسی در برابر خبرنگاران زن.....
۱۵.....	مشکلات خبرنگاران و رسانه ها در ولایات .....
۱۶.....	لغو کمیسیون تخطی های رسانه یی .....
۱۶.....	ایجاد کمیسیون نظارت بر قانون حق دسترسی به اطلاعات.....
۱۷.....	نتیجه گیری و سفارشات.....

در شش ماه او سال ۲۰۱۵، کمیته ۳۹ قضیه خشونت و تهدید علیه خبرنگاران را ثبت نموده است. این امار کاهش ۴۳ درصدی را نسبت به شش ماه اول سال ۲۰۱۴ که در آن ۶۳ قضیه ثبت گردیده بود، نشان میدهد. در ظرف این مدت راپور دهی ۱ نفر خبرنگار کشته شده است و چهار نفر دیگر نیز زخمی شده اند. ۱۹ نفر لت و کوب گردیده اند، ۲ نفر بازداشت و ۱۳ تن دیگر با تهدید های گوناگون روبرو شده اند. بهبود روابط کاری خبرنگاران با نهاد های حامی رسانه ها، هماهنگی بهتر نهاد های خبرنگاری بخاطر دادخواهی برای مصونیت خبرنگاران و حمایت سران حکومت وحدت ملی از خبرنگاران و آزادی بیان میتواند دلایلی برای کاهش خشونت علیه خبرنگاران شمرده شود.

از میان ۳۹ قضیه ۲۸ خبرنگار توسط منسوبین حکومتی مورد تهدید و خشونت قرار گرفته که حکومت را مسول ۷۲٪ واقعات تهدید و خشونت علیه خبرنگاران میسازد. طالبان مسول ۱۲٪ خشونت بوده، افراد ناشناس مسول ۱۲٪ و زورمندان محلی مسولیت ۳٪ خشونت ها را به عهده دارند. این فیصدی خشونت توسط منسوبین حکومتی بلند ترین ریکارد را در طول مدت ایکه کمیته مصونیت گزارش تهیه مینماید، به ثبت رسانده است.

درین مدت راپور دهی، زون غرب شاهد بیشترین موارد قضایای تهدید و خشونت ۴۴٪ بوده و زون مرکز شاهد کمترین واقعات خشونت یعنی ۵٪ بوده است.

میزان بلند خشونت توسط منسوبین و موظفین حکومتی مایه نگرانی جدی میباشد. حکومت اصولا و قانونا مکلف به ایجاد فضای مصون کاری برای خبرنگاران میباشد. در صورتیکه خود حکومت مسول بیشترین قضایای خشونت علیه خبرنگاران باشد، نباید انتظار داشت که فضای مصونی خبرنگاران بهبود بیابد. از طرف دیگر این امر با عث گسترش فاصله میان خبرنگاران و حکومت گردیده و مانع ایجاد فضای همکاری بخاطر بهبود امور حکومتداری، کاهش فساد، تقویت روند دیموکراتیک و سمت و سو دهی افکار عامه میگردد.

فاصله میان حکومت و رسانه ها فضای بیشتر را برای راه یافتن تبلیغات طالبان و غیره مخربین نظام و روند توسعه افغانستان فراهم نموده که این امر هم به ضرر حکومت و هم به ضرر رسانه ها میباشد. منسوبین حکومتی باید با رسانه ها بعنوان یک پارتیز دیده و به عنوان یک قوه با ایشان رفتار نماید چون رسانه ها یک رکن اساسی جامعه باز و دیموکراتیک میباشد.

نیرو های امنیتی هنوز هم مسول یکمقدار قابل ملاحظه خشونت علیه خبرنگاران استند. این امر با عث کاهش همکاری مسلکی میان خبرنگاران و نهاد های امنیتی میگردد. منسوبین نهاد های امنیتی باید رفتار با خبرنگاران را جز نصاب تعلیمی نیرو های امنیتی ساخته و ایشان را از حقوق و صلاحیت های کاری خبرنگاران با خبر بسازد.

توشیح قانون حق دسترسی به اطلاعات، لغو کمیسیون رسیدگی به تخطی ها و شکایات رسانه یی، موقف جدی رییس جمهور، رییس اجراییه و معاون اول رییس جمهور در حمایت از رسانه ها و آزادی بیان دستاورد های عمده شش ماه اول سال ۲۰۱۵ شمرده میشود. مگر حکومت باید گام های عملی در قسمت بهبود فضای مصونی خبرنگاران، حل مشکلات مصونیت شغلی خبرنگاران و بهبود رابطه حکومت و رسانه ها تدابیر عملی روی دست گیرند. این موضوعاتی است که هر دو رهبر حکومت وحدت ملی در جریان انتخابات با امضای یک تعهد نامه به آن متعهد شدند.

با یکتعداد قابل ملاحظه بانوان ایکه در رسانه ها اشتغال دارند، رفتار نا مناسب و در بعضی حالات غیر مشروع صورت میگیرد. اینگونه رفتار بانوان را در فضای دشوار قرار داده و در بعضی حالات رفتار های نا درست به هدف فراهم ساختن زمینه برای سو استفاده های جنسی صورت میگیرد. این امر بیشتر در ولایات مشهود است. اینگونه رفتار یکی از دلایل کاهش حضور خانم ها در رسانه ها خصوصا در ولایات کشور میباشد. حکومت باید با این موضوع جدی برخورد نموده و بانوان هم باید در صورت مواجه شدن با چنین رفتار ها به نهاد های حامی خبرنگاران مراجعه نمایند.

با کاهش کمک های بین المللی و رکود اقتصادی ای که این امر و بی ثباتی سیاسی بار آورده است، اکثریت رسانه ها خصوصا انهایی که در ولایات فعالیت مینمایند، دچار مضیقه اقتصادی گردیده اند. حکومت افغانستان باید بخاطر کاهش مصارف برق و فیس های حکومتی مانند فیس فریکونسی اقدام جدی نماید. در صورتیکه با رسانه ها درین زمینه همکاری صورت نگیرد، یکتعداد زیاد رسانه ها، خصوصا رسانه های ولایتی مجبور میشوند تا نشرات خود را متوقف نمایند.

حمایت مالی و اخلاقی جامعه بین المللی نسبت به رسانه ها و ارزش های آزادی بیان در سال های اخیر کاهش یافته است. با نظر داشت نقش رسانه ها در تحکیم روند دیمکراسی، حکومت داری خوب و بهبود حقوق بشر خصوصا حقوق زنان، جامعه بین المللی باید حمایت از رسانه ها را در اولویت های استراتژیک خود قرار دهند. سکوت جامعه بین المللی نسبت به آزادی رسانه ها باعث میگردد که نیرو های مخالف آزادی بیان با جرات و جسارت بیشتر آزادی بیان را سرکوب نماید

مقدمه

سال ۲۰۱۵ نیز همانند سال ۲۰۱۴ برای افغانستان سال پر چالش می باشد. مشکلات فراگیر ای که در مقابل افغانستان قرار گرفته است توجه حکومت و جامعه بین المللی را بیشتر به این مشکلات خصوصا معضلات امنیتی مبذول ساخته است. روی همین ملحوظ انتظاری ای که دست اندرکاران آزادی بیان از حکومت متعاقب تعهد های جدی رهبران حکومت وحدت ملی مبنی بر کار های عملی در زمینه گسترش آزادی بیان داشتند بر آورده نشد.

اکثریت آگاهان امور معتقد استند این مشکلات با عث شده تا چالش های امنیتی و پرداخت به آن در صدر اجندای حکومت قرار گرفته و فرصت کافی برای رهبران حکومت وحدت ملی برای پرداخت به موضوعات دیگر پیدا نشود. با انهم درین دور راپور دهی یکمقدار کار هایی سازنده در قسمت بهبود آزادی بیان و مصونیت خبرنگاران صورت گرفته است. توشیح قانون حق دسترسی به اطلاعات، لغو کمیسیون رسیدگی به تخطی ها و شکایات رسانه یی، موقف جدی رییس جمهور، رییس اجراییه و معاون اول رییس جمهور در حمایت از رسانه ها و آزادی بیان دستاورد های عمده شش ماه اول سال ۲۰۱۵ شمرده میشود. تاکید رییس جمهور و رییس اجراییه بالای حفظ دستاورد های یک دهه گذشته در عرصه رسانه ها و آزادی بیان و ملاقات چندگانه ایشان با خبرنگاران و مدیران رسانه ها قابل تقدیر می باشد.

این گزارش پنجمین گزارش شش ماه کمیته مصونیت خبرنگاران بوده که وضعیت مصونیت خبرنگاران را از شروع سال ۲۰۱۵ الی اخر ماه جون این سال مورد بررسی قرار میدهد. در ضمن این گزارش به موضوعات دیگری از حرفه خبرنگاری که با مصونیت خبرنگاران ربط دارد بصورت مختصر پرداخته تا موضوع مصونیت خبرنگاران از ابعاد مختلف ان مورد بحث قرار گرفته و خوانندگان تصویر جامع تر از مصونیت خبرنگاران داشته باشد.

باید یاد اور شد که ثبت و ارایه امار و واقعات خشونت علیه کارمندان رسانه یی مطابق پالیسی و طرز العمل کاری کمیته صورت گرفته است. این بدان معناست که کمیته تعریف مشخصی از خبرنگاران و کارمندان رسانه یی داشته و مطابق ان به واقعات ای که در ان حالت حقوقی متضررین مطابق با تعریف کمیته نباشد، ثبت نگردیده است.

خشونت علیه خبرنگاران در شش ماه نخست سال ۱۳۹۴

چالش‌ها در نیمه اول سال ۲۰۱۵ همانند سال قبلی نیز فراروی خبرنگاران و کارمندان رسانه‌ی زیاد بود. در شش ماه اول سال ۲۰۱۵ خبرنگاران افغان شاهد خشونت‌های گوناگون از سوی افراد و حلقه‌های مختلف بوده‌اند. با آنکه گراف خشونت‌ها در برابر خبرنگاران در شش ماه نخست سال ۲۰۱۵ نسبت به همین زمان در سال ۲۰۱۴ کاهش چشمگیر را نشان می‌دهد، هنوز هم خشونت علیه خبرنگاران یک مشکل جدی فراروی خبرنگاران قرار دارد.

در شش ماه اول سال ۲۰۱۵، کمیته ۳۹ قضیه خشونت و تهدید علیه خبرنگاران را ثبت نموده است. این امار کاهش ۴۳ درصدی را نسبت به شش ماه اول سال ۲۰۱۴ که در آن ۶۳ قضیه ثبت گردیده بود نشان می‌دهد. در ظرف این مدت، در این شش ماه ۱ نفر خبرنگار کشته شده است و چهار نفر دیگر نیز زخمی شده‌اند. ۱۹ نفر لت و کوب گردیده‌اند، ۲ نفر بازداشت و ۱۳ تن دیگر با تهدیدهای گوناگون روبرو شده‌اند. بهبود روابط کاری خبرنگاران با نهاد‌های حامی رسانه‌ها، هماهنگی بهتر نهاد‌های خبرنگاری بخاطر دادخواهی برای مصونیت خبرنگاران و حمایت سران حکومت وحدت ملی از خبرنگاران و آزادی بیان دلایل برای کاهش خشونت علیه خبرنگاران شمرده شده می‌تواند.

از میان ۳۹ قضیه ۲۸ خبرنگار توسط منسوبین حکومتی مورد تهدید و خشونت قرار گرفته که حکومت را مسول ۷۱٪ واقعات تهدید و خشونت علیه خبرنگاران می‌سازد. طالبان مسول ۱۲٪ خشونت بوده، افراد ناشناس مسول ۱۲٪ و زورمندان محلی مسولیت ۳٪ خشونت‌ها را به عهده دارند. این فیصدی خشونت توسط منسوبین حکومتی بلندترین ریکارد را در طول مدت ایکه کمیته مصونیت گزارش تهیه مینماید، به ثبت رسانده است.

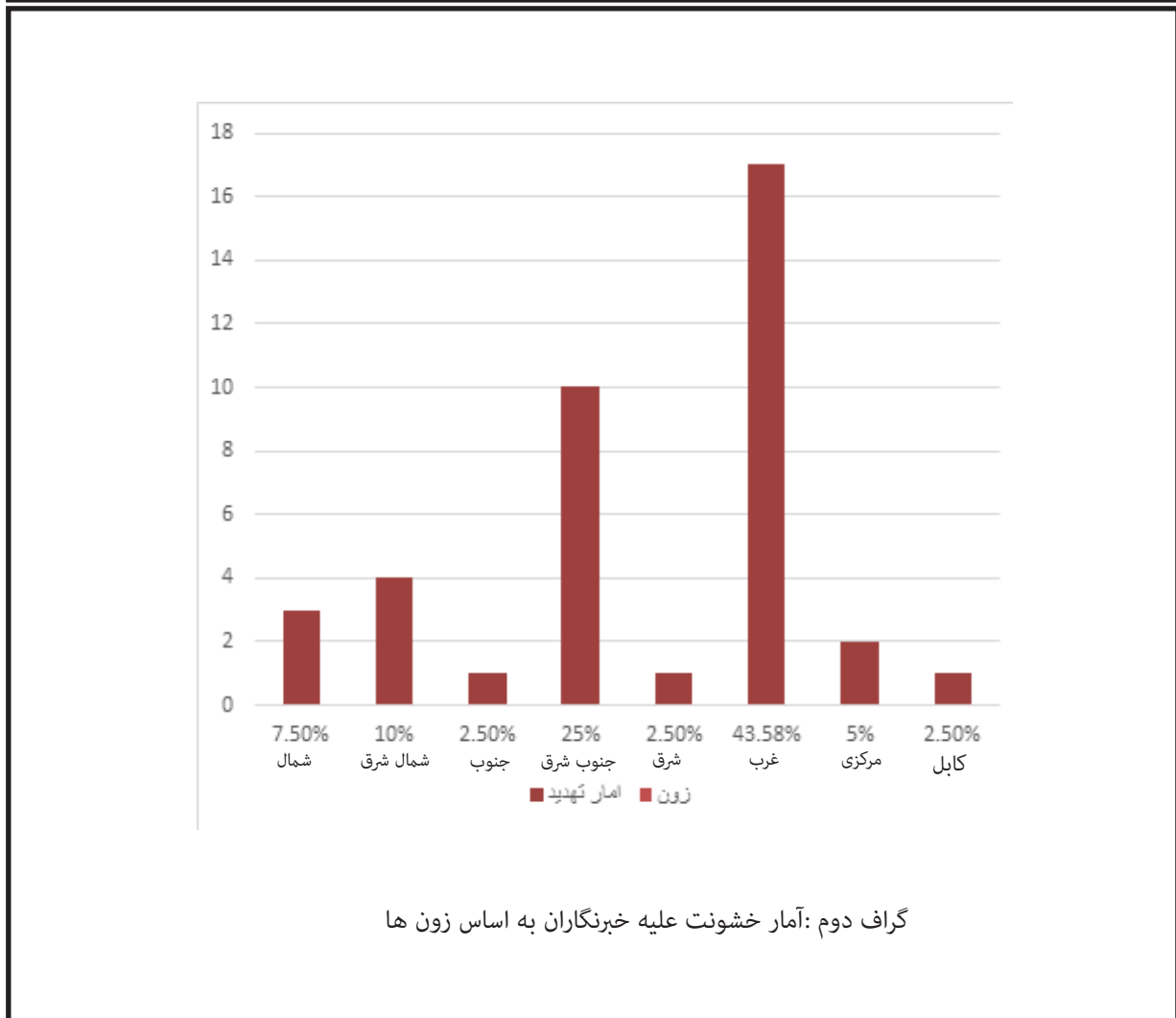
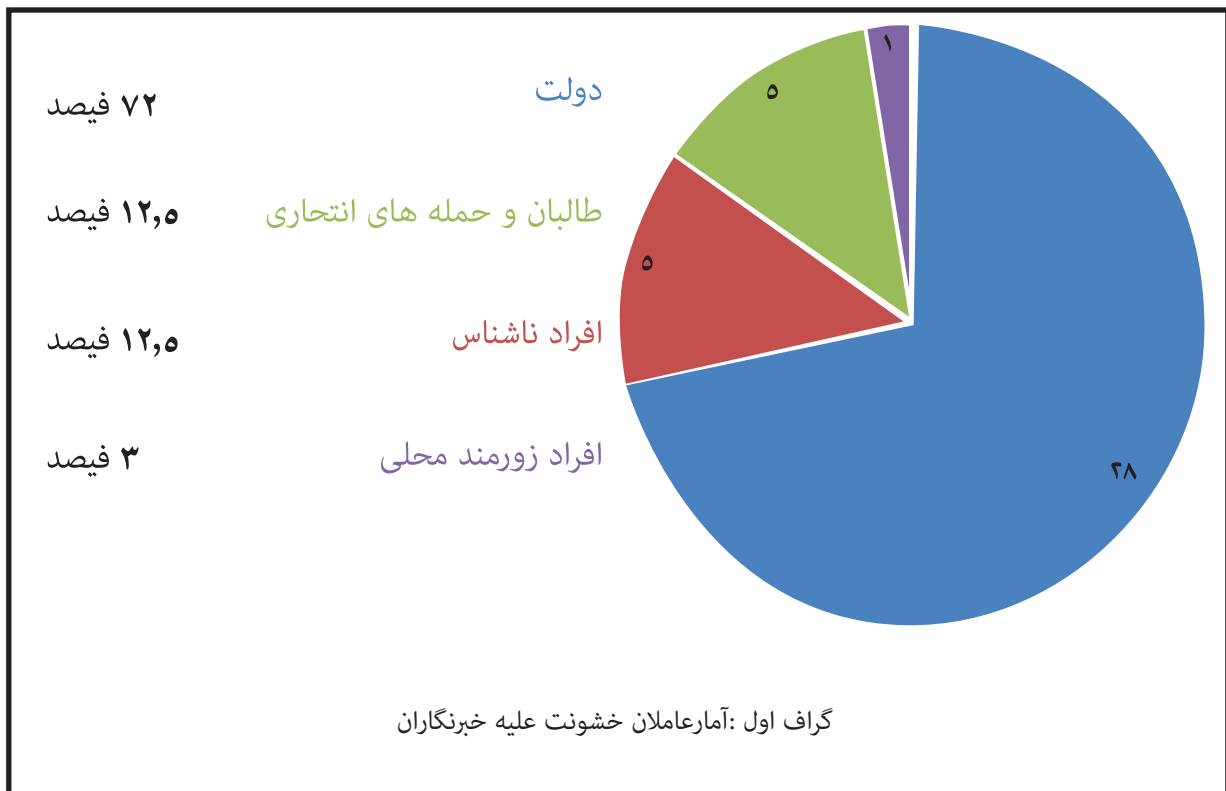
درین مدت راپور دهی، زون غرب شاهد بیشترین موارد قضایای تهدید و خشونت ۴۴٪ علیه خبرنگاران بوده و زون مرکز شاهد کمترین واقعات خشونت یعنی ۵٪ بوده است.

درین دور نسبت به هر زمان دیگر، مسولان حکومتی عامل بیشتر خشونت علیه خبرنگاران استند. طالبان هنوز هم در رده پایان قرار داشته و در میزان تهدید و خشونت زورمندان محلی درین دور نیز کاهش می‌آمده است.

به اساس تحلیل کمیته، عدم توجه جدی حکومت نسبت به تعقیب قضایای تهدید و خشونت علیه خبرنگاران و عدم موجودیت قوانین بخاطر مصونیت خبرنگاران باعث می‌گردد تا میزان خشونت از جانب موظفین حکومتی علیه خبرنگاران بلند برود. با وصف حمایت رهبران حکومت وحدت ملی از خبرنگاران و آزادی بیان، بسیاری کسانیکه در دولت استند مخالف ارزش‌های رسانه‌ی و آزادی بیان می‌باشند. به همین شکل بسیاری از اعضای پارلمان کشور موقف خصمانه نسبت به آزادی بیان داشته و مخالف گسترش و تقویت آن می‌باشند.

طالبان با وصف اینکه مخالف سرسخت آزادی بیان و رسانه‌ها استند، بدلیل اینکه مورد تحریم رسانه‌ها قرار نگیرند از تقابل جدی با رسانه‌ها خودداری مینماید. پوشش فعالیت‌های طالبان توسط رسانه‌ها به طالبان ارزش حیاتی دارد به همین دلیل طالبان ضرورت خود را به رسانه‌ها درک کرده و نمی‌خواهند خود را بصورت جدی با رسانه‌ها مواجه بسازند. به باور کمیته همین دلیل باعث می‌شود که طالبان مسول فیصدی کمی از تهدید و خشونت علیه خبرنگاران باشد.

آمارهای خشونت علیه خبرنگاران

شماره	زون	اسم و تخلص	رسانه	وظیفه	نوع خشونت	عاملین	تاریخ	ولایت	معلومات
۱	شرق	عاقل وقار	رادیو سپین غر	خبرنگار	قتل	افراد ناشناس	۲۰۱۵/۱/۱۶	ننگرهار	عاقل وقار خبرنگار محلی در ولسوالی بتی کوت ولایت ننگرهار از سوی افراد مسلح ناشناس کشته شد. علت قتل وی معلوم نیست. گفته میشود وی بیشتر گزارش های تحقیقی را برای اداره انکشاف اجتماعی و کمک های حقوقی تهیه می کرد.
۲	جنوب شرق	ابراهیم رحیمی	رادیو اشنا	گزارشگر	تهدید لفظی	سخنگوی والی	۲۰۱۵/۱/۱۷	خوست	ابراهیم رحیمی خبرنگار صدای امریکا گزارشی را در مورد قتل یک ملا امام در داخل مسجد تهیه کرده بود و از سخنگوی والی هم نقل قول گرفته بود بعد از نشر گزارش وی از سوی سخنگوی والی به دلیل اینکه چرا وی را در گزارش سخنگوی والی معرفی کرده در حالیکه وی فعلاً معاون والی است، تهدید کرد.
۳	جنوب شرق	عابد احمدزی	رادیو سمون	گزارشگر	امر بازداشت	امنیت ملی	۲۰۱۵/۱/۱۷	خوست	عابد احمدزی میگوید که امنیت ملی امر بازداشت وی را به خاطر تهیه گزارش هایش داده است، امنیت ملی دلیل این کار را دست داشتن وی با حزب اسلامی میگوید در حالیکه خودش این موضوع کاملاً رد میکند.
۴	غرب	جمشید حکاک	تلویزیون آسیا	گرداننده و گزارشگر	لت وکوب و مجروحیت	نیروهای پولیس ملی	۲۰۱۵/۲/۶	هرات	جمشید حکاک هنگام رفتن برای تهیه یک گزارش بود که نیروهای پولیس بدون موجب موثرش را متوقف کرده پس از یک مشاجره لفظی وی را مورد آت وکوب قرار میدهد که در نتیجه آقای حکاک از ناحیه دهان و صورت زخم برمیدارد
۵	غرب	الیاس موسوی	تلویزیون استقلال	کارمند تخریکی	لت وکوب و زندانی ساختن	نیروهای پولیس ملی	۲۰۱۵/۲/۶	هرات	الیاس موسوی جریان برخورد خشن پولس با جمشید حکاک و دیگران را با موبایل اش تصویربرداری میکرد که با حمله فیزیکی یک سرباز پولیس مواجه میشود و تا دقایقی در پوسته نیروهای پولیس درتوقیف میماند.

۶	مرکزی	سیف الله مفتون	پژواک	گزارشگر	تهدید	طالبان	۲۰۱۵/۳/۱	غزنی	سیف الله مفتون گزارشی را در رابطه به آتش کشیده شدن مسجد توسط طالبان را که در آن چندین جلد قرآن کریم نیز سوخته بود نشر کرده بود که پس از آن طالبان وی را تهدید نمودند که باید این خبر را از صفحه پژواک بردارد در غیر آن منتظر هرگونه واکنش از سوی آنان باشد.
۷	مرکزی	سیف الله مفتون	پژواک	گزارشگر	تهدید	طالبان	۲۰۱۵/۵/۱۸	غزنی	سیف الله بار دیگر در باره ولسوال قره باغ فضل الرحمان در فیس بوک اش مطلبی را نوشته بود که بعد از آن توسط فضل الرحمان به تاریخ ۵/۱۸ تهدید گردید.
۸	شمالشرق	حبیب الرحمن شیرزی	پژواک	گزارشگر	تهدید	اشخاص نامعلوم	۴/۳/۲۰۱۵	ولایت بغلان	شیرزی میگوید که در نزدیک منزل خود موترش را توقف داد و زمانی که چند قدم از آن دورتر میروند مابینی که بگمان اغلب مقناطیسی بوده بالای موترش منفجر میشود که در نتیجه موتر تخریب گردیده اما به خودش آسیب نمیرسد، وی میگوید که هدف این مابین خودش بود.
۹	شمالشرق	محمد رضاغفور	تلویزیون ملی	مدیر نشرات	شکست کمره	سربازان پولیس	۶/۳/۲۰۱۵	ولایت تخار	آقای محمد رضاغفور میگوید که در نزدیک ساختمان تلویزیون موتر پولیس با یک موتر ملکی تصادم نمود وقتی وی به تصویر بردارش نزدیک محل حادثه رفت تا جریان را تصویر برداری نمایند پولیس کمره اش را شکست، اما قومندانی امنیه میگوید که عامل این کار پولیس نبوده و در جریان ازدحام و جمع شدن افراد عادی این کمره شکسته است. بگفته رضاغفوری تاکنون به این قضیه رسیدگی صورت نگرفته است.
۱۰	شمال	آتیلا نوری	تلویزیون آریانا	گزارشگر	لت و کوب	سربازان پولیس	۱۵-۳-۲۰۱۵	سرپل	آتیلا نوری می گوید که وی میخواست با تلفیونش از لت و کوب یکی از خبرنگاران سرپل در داخل شهر تصویر بگیرد که توسط سربازان قطعه نظم عامه پولیس مورد لت وکوب قرار گرفت.
۱۱	شمال	یعقوب مدنی	پژواک	گزارشگر	لت و کوب	نیروهای پولیس ملی	۱۵-۳-۲۰۱۵	سرپل	یعقوب در اثر یک مشاجره لفظی با سربازان پولیس نظم عامه ولایت سرپل مورد لت وکوب قرار گرفته است و تا اکنون مسوولان آن ولایت به قضیه وی رسیده گی نکرده اند.

۱۲	جنوب شرق	اسلم قانونی	رادیو نن ایف ایم	رییس رادیو	زخمی	انفجار بم	۲۰۱۵/۳/۲۳	پکتیا	اسلم قانونی رییس رادیوی نن اف ام در اثر حمله انتحاری که نزدیک دروازه رادیو صورت گرفت کشته شد و خسارات زیاد به رادیو و دیگر خانه هایکه که نزدیک رادیو بود رسید
۱۳	جنوب شرق	لطیف عاطف	نن ایف ایم رادیو	گزارشگر	زخمی	انفجار بم	۲۰۱۵/۳/۲۳	پکتیا	لطیف عاطف رادیو نن اف ام در اثر حمله انتحاری که نزدیک دروازه این رادیو صورت گرفت کشته شد.
۱۴	جنوب غرب	احمد ولی سرحدی	آزاد	خبرنگار آزاد	لت و کوب	سربازان پولیس	۲۰۱۵/۳/۲۸	زابل	احمد ولی سرحدی گزارشی را درباره لت و کوب یک غیر نظامی از سوی پولیس این ولایت نشر نموده بود. آقای سرحدی میگوید که پولیس وی را به قوماندانی امنیه خواست، هنگامیکه نزدیک قوماندانی امنیه گردید وی را از موتر پیاده نموده مورد لت و کوب قرار دادند.
۱۵	جنوب شرق	نسیم لیوال	تلویزیون شمشاد	گزارشگر	فشار بالای دفتر مرکزی شمشاد	وکیلان پارلمان و اعضای شورای ولایتی	۲۰۱۵/۳/۲۹	خوست	نسیم لیوال گزارشگر شمشاد میگوید که وکیلان پارلمان و اعضای شورای ولایتی بالای دفتر مرکزی تلویزیون شمشاد فشار آوردند تا گزارش شان نسیم لیوال هر نوع موضوعی را که به نفع آنان باشد پوشش خبری بدهد، ولو اگر ارزش خبری هم نداشته باشد.
۱۶	غرب	امیراحمد مدقق	تلویزیون ملی		مشاجره لفظی و توهین	سربازان پولیس ملی	۲۰۱۵-۰۳-۲۹	غور	امیر احمدی زمانی که قصد تصویربرداری و تهیه گزارش از یک حادثه ترافیکی را که یکی از عوامل آن موتر سربازان پولیس ملی بود داشت با برخورد توهین آمیز و مشاجره لفظی ی پولیس قرار گرفت
۱۷	جنوب شرق	بسم الله ارمان	تلویزیون شمشاد	گزارشگر	تحت فشار قرار دادن	جانمیر خاچی شورای ولایتی	۲۰۱۵/۳/۳۰	خوست	بسم الله مگوید که جانمیر خاچی در تماس تلفونی به وی فشار وارد میکند که به نفع شورای ولایتی گزارش تهیه کند و وی را فرد بسیار خوب معرفی کنید.
۱۸	جنوب شرق	محمد هارون	پژواک	گزارشگر	تهدید معرفی به خائنوالی	رییس شورای ولایتی	۲۰۱۵/۳/۳۱	خوست	محمد هارون میگوید که رییس شورای ولایتی وی را تهدید به معرفی به خائنوالی کرده است و آن هم به خاطر حرفهاییکه از قول وی در گزارشش نشر کرده. اما رییس شورا ولایتی میگوید که وی این حرف ها را نگفته است در حالیکه آقای هارون میگوید گفته های این آقا را بگونه ریکارد شده نزد خود دارد.
۱۹	جنوب شرق	نوراجان بهیر	کلید رادیو	گزارشگر	تهدید	در حمله وکلای پارلمان و اعضای شورای ولایتی	۲۰۱۵/۳/۳۱	خوست	نور جان بهیر گزارشگر کلید میگوید که شماری از وکلای پارلمان و شورای ولایتی وی را تهدید کرده اند که اگر گزارش های را در باره فساد و مظاهره های که در ولایت خوست بود نشر نکند رسانه های فعال در آن ولایت را آتش میزنند که رادیو کلید نیز شامل ان است.

۲۰	شمال	همایون همنوا	رادیو لحظه	گزارشگر	زخمی	در حمله انتحاری	۲۰۱۴/۴/۹	بلخ	همایون همنوا چین عکس گرفتن از حمله انتحاری بالای لوی خارنوالی زخم برداشت.
۲۱	غرب	خلیل امیری	رادیو تلویزیون فریاد	گزارشگر	لت وکوب و توهین	سربازان پولیس و امنیت ملی	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	خلیل امیری هنگام ورود به برنامه جشن روز هرات درصف مردم با برخورد فیزیکی ، لت وکوب و توهین نیروهای پولیس و امنیت ملی قرار گرفت.
۲۲	غرب	خلیل نوروزی	صدای آمریکا	گزارشگر	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس و امنیت ملی و ارتش	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	خلیل نوروزی هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.
۲۳	غرب	نقیبه بارکزی	تلویزیون هرات	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	نقیبه بارکزی هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.
۲۴	غرب	طارق امیری	رادیو دنیا	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	طارق امیری هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.
۲۵	غرب	حسینا - عظیمی	تلویزیون میترا	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	حسینا عظیمی هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.
۲۶	غرب	عاطفه غفوری	رادیو کلید	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	عاطفه غفوری هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت
۲۷	غرب	حبیب الله حبیبی	تلویزیون هرات	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	۲۰۱۵-۰۴- ۱۴	هرات	حبیب الله حبیبی هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.
۲۸	غرب	شفیع حیدری	تلویزیون هرات	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	هرات	شفیع حیدری نیز هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.

۲۹	غرب	محمد رفیع سینا	رادپو زحل	خبرنگار	حمله فیزیکی ، تحقیر و توهین	سربازان پولیس ، امنیت ملی و اردو	۲۰۱۵-۰۴-۱۴	هرات	محمد رفیع هنگام ورود به برنامه جشن هرات از سوی نیروهای پولیس ، ارتش و امنیت ملی مورد آزار و توهین قرار گرفت.
۳۰	غرب	نذیر احمد شهرزاد	هفته نامه راهبرد	مدیرمسئول	تهدید تلفونی	فرد ناشناس	۲۰۱۵-۰۴-۲۷	هرات	نذیر احمد بعد از نشر یک مطلب در هفته نامه راهبرد از سوی فردی ناشناس از طریق تلفون تهدید شد و مسئول نشریه را به کفر گویی و نشر مطالب ضد ارزش های دینی متهم گردید و فرد تهدید کننده خواهان توقف این نشریه شد.
۳۱	غرب	احمد نصیری	تلویزیون چکاد	مدیرمسئول	قطع برق شبکه و تهدید به مسدود نمودن شبکه و کوچ از منطقه	فرد زورمندی بنام حاجی وحید	۲۰۱۵-۰۴-۲۸	هرات	حاجی وحید نخست برق شبکه چکاد را قطع نموده و سپس در حضور مسئولان محلی و امنیتی به بستن اتهامات به مسئولان تلویزیون خواهان کوچ و نقل مکان تلویزیون شده است.
۳۲	شمالشرق	مغفرت شاه آذری	تلویزیون محلی	کارمند	زخمی	افراد نامعلوم	۲۰۱۵/۰۵/۱۰	کندز	مغفرت شاه زمانیکه از محل کار سوی خانه میرفت توسط شخص نامعلوم زخمی گردیده است. علت این حادثه معلوم نیست.
۳۳	مرکز	کلیوال نیازی	تلویزیون یک	فلمبرداری	لت و کوب	پولیس کابل	۲۰۱۵/۰۵/۲۰	کابل	هنگام فلمبرداری از آقای نیازی محل رویداد حمله انتحاری در پارکینگ وزارت عدلیه از سوی پولیس لت و کوب شد و کمره فلمبرداری وی را نیز شکستند.
۳۴	غرب	حسن حکیمی	آژانس پژواک	خبرنگار	احضار از سوی خائرنوالی	خائرنوالی غور	۲۰۱۵-۰۵-۲۷	غور	حسن بعد از نشر مطالبی علیه دستگاه عدلی و قضایی غور در شبکه های اجتماعی و برخی از رسانه ها از سوی خائرنوالی این ولایت برای تحقیقات احضار رسمی شد.
۳۵	شمالشرق	شیرمحمد جهیش	تلویزیون تنویر	مسوول تلویزیون	تهدید به مرگ	توسط عاشق الله وفا نماینده مردم بغلان درولسی جرگه	۲۰۱۵-۰۵-۲۷	ولایت بغلان	آقای شیرمحمد جهیش به علت نامعلومی از طریق تلفون از سوی عاشق الله وفا تهدید به مرگ شده و بعداً موضوع که بزرگ میشود وی از آقای جهیش معذرت خواهی میکند .

۳۶	غرب	غلام رسول حبیب زاده	رادیو هرات	مدیر	لت وکوب وسرقت	افرانامعلوم	۲۰۱۵/۵/۲۸	هرات	آقای حبیبزاده از دفترکاری اش به سوی خانه خسرش میرفت که در جاده فلکه دو فرد موتورسایکل سوار موتر وی را توقف داده و مبلغ بیش از یکصدهزار افغانی پول نقد و سیت مایل و برخی اجناس دیگر را باخود بردند. قضیه به حوزه دوم پولیس شهر هرات راپور داده شد ومجید روزی قوماندان امنیه هرات از بازداشت یکتن در ارتباط با قضیه و دریافت وسایل مسروقه این ژورنالیست خبر داد.
۳۷	جنوب شرق	عاشق الله اخلاصیار	ملي رادیو تلویزیون	مسوول	لت وکوب	پولیس سرحدي	-۰۶-۰۳ ۲۰۱۵	پکتیا	آقای اخلاصیار هنگام رفتن به محفل معرفی والی جدید پکتیا به علت این که چرا موترش را از موتر پولیس سبقت داده است ازسوی پولیس سرحدی لت وکوب گردید. که درجریان محفل قوماندان پولیس سرحدی از وی معذرتخواهی نمود.
۳۸	جنوب شرق	عبدالمالک همرنگ	ملي رادیو تلویزیون	خبريال	لت وکوب	پولیس سرحدي	-۰۶-۰۳ ۲۰۱۵	پکتیا	آقای همرنگ نیز هنگام رفتن به محفل معرفی والی جدید پکتیا به علت این که چرا موترش را از موتر پولیس سبقت داده است ازسوی پولیس سرحدی لت وکوب گردید. که درجریان محفل قوماندان پولیس سرحدی از وی معذرتخواهی نمود.
۳۹	مرکزی	اسدالله جلالزی	بي بي سي	خبرنگار	لت و کوب	کارمند امنیت ملی	۲۰۱۵/۶/۲۱	غزنی	آقای جلالزی هنگامی که به سوی دفتر کاری اش در حرکت بود از سوی یک کارمند امنیت ملی به بهانه نه دادن تلاشی لت وکوب گرید که پس از تلاش های کمیته مصوونیت خبرنگاران افغان و هدایت مقام ریاست جمهوری ریاست امنیت ملی غزنی از آقای جلالزی معذرت خواهی نمود و وظیفه این کارمند را به تعلیق درآورد.

در شش ماه اول ۲۰۱۴ میلادی ۶۸ قضیه خشونت علیه خبرنگاران درج کمیته مصونیت خبرنگاران افغان گردیده بود و در شش ماه اول ۲۰۱۵ میلادی ۳۹ قضیه خشونت علیه خبرنگار درج کمیته گردیده است. نظر به شش ماه اول سال ۲۰۱۴ میلادی ۴۲,۶۴ فیصد خشونت علیه خبرنگاران کاهش یافته است.

کمیته مصوونیت خبرنگاران افغان همواره در صدد حل مشکلات خبرنگاران از رهگذر مسایل مصوونی بوده و تلاش می نماید تا قضایا را بگونه فوری و همه جانبه تا زمانی حل نهایی آن تعقیب نماید که از آن جمله میتوان به عنوان مثال به نتیجه برآمده از دادخواهی برای دو قضیه اشاره نمود.

قضیه لت وکوب یک خبرنگار در ولایت زابل توسط یکی از افسران بلند رتبه پولیس بود که خبرنگار یاد شده را در یک دسیسه طرح شده شدیداً مورد لت کوب و سرزنش قرار داده بود. خبرنگار به کمیته مصوونیت خبرنگاران افغان مراجعه کرد.

کمیته با اقدام فوری این مشکل را با مقامات بلند پایه وزارت درمیان گذاشت که در نتیجه بحث های متواتر، وزارت برآن شد تا این افسر بلند پایه را از وظیفه اش سبکدوش نماید و خبرنگار دو باره به خانه ووظیفه اش برگردد. همچنان یکتا از کارمندان امنیت ملی در ولایت غزنی یکی از خبرنگار را مورد لت وکوب قرار میدهد که خبرنگار موضوع را با کمیته شریک میسازد، کمیته به اسرع وقت اقدام نموده و پس از تماس های مکرر با مسوولان دولتی این ولایت این مساله را با نشر خبرنامه یی این موضوع به سمع مقامات بلند پایه دولت رسانیده میشود. با رسیدن خبرنامه به دفتر مقام ریاست جمهوری، رییس جمهور شخصاً واکنش نشان داده و خواهان جزئیات بیشتر دراین باره از کمیته مصوونیت خبرنگاران میشود، پس از دریافت جزئیات کامل در باره موضوع، رییس جمهور فوراً به ریاست امنیت ملی دستور میدهد که وظیفه این کارمند امنیت ملی را به تعلیق درآورد و بازجویی ها از وی را در این باره آغاز نمایند.

وضعیت آزادی بیان و خبرنگاران در حکومت وحدت ملی تعهد و اقدامات رهبران

همانگونه که حکومت جدید با روی کار آمدنش در روز های نخست با یک سلسله اقدامات خواست تا توجه مردم را به خود جلب نماید، تحول و دگرگونی را برای مردم درعمل نشان دهد، در زمینه آزادی بیان و رسانه ها نیز نخستین گامش را باتوشیح قانون حق دسترسی به اطلاعات برداشت. قانونی که حدوداً دو سال در وزارت عدلیه، شورای وزیران و نهایتاً در پارلمان کشور سرگردان بود، پس از دادخواهی و تلاش های زیاد نهادهای مدافع حقوق خبرنگاران و رسانه ها تعدیل و تصویب گردید که سرانجام ازسوی رییس جمهور محمد اشرف غنی در نخستین روزهای کاری اش توشیح گردید که این اقدام حکومت جدید تا حدی خبرنگاران و جامعه رسانه یی کشور را به مصمم بودن مسوولان حکومتی به خصوص رییس جمهور امیدوار ساخت.

به تعقیب آن معاون اول رییس جمهور نیز در دیدارش با خبرنگاران، مسوولان رسانه یی و نهادهای مدافع ازحقوق خبرنگاران به لوی سارنوالی دستور داد؛ تمامی دوسیه های خبرنگاران کشته شده و زخمی را که در سیزده سال گذشته به آن ها توجه صورت نگرفته دو باره بررسی نموده و نتایج آنرا اعلام نماید، این کار معاون اول ریاست جمهوری نیز خالی از دلگرمی برای خبرنگاران و اصحاب رسانه یی کشور نبود، آقای دوستم در روز جهانی پایان دادن به معافیت مجرمان در برابر خبرنگاران، پیگیری این پرونده ها را به خبرنگاران وعده داد. اما بد بختانه تصمیم را که معاون اول ریاست جمهوری اتخاذ و هدایت نمودند تاکنون عملی نشده است.

قابل یادآوریست که شکایت خبرنگاران و نهادهای مدافع حقوق خبرنگاران نیز همین است، که خبرنگارانی که برای حفظ آزادی بیان به عنوان بزرگترین دستاورد سیزده سال گذشته جان های شیرین شان را از دست داده اند درحالی فراموشی ازسوی زمامداران امور قراردارند، گذشته از آن که به خانواده های آنان کوچکترین توجهی صورت نگرفته، از نگاه معنوی نیز شدیداً با بی توجهی حکومتداران و مسوولان روبرو شده اند.

تا حال هیچ یکی از اولیای امور حتی بگونه تصادفی از خانواده ها وبازمانده گان قربانیان راه آزادی بیان دلجویی نکرده اند. گذشته ازآن که دراین زمینه بی موهبتی جدی صورت گرفته است به جز یک یا دو قضیه به دوسیه های متباقی قربانیان نیز پرداخته نشده است، رفته رفته زیر آوار اوراق کنج وکناردفترهای سارنوالی و والماری های آنان شده است.

ریاست اجراییه حکومت وحدت ملی نیز به عنوان نشان دادن تعهدش به آزادی بیان و رسانه ها در دیداری با خبرنگاران حمایتش از آزادی بیان و رسانه ها را تجدید کرد و تصریح نمود که آزادی بیان به عنوان بزرگترین دستاورد سیزده سال گذشته حفظ خواهد شد. رییس اجراییه در کنفرانس ملی خبرنگاران تحت عنوان رسانه ها و دهه تحول اشتراک نموده و در سخنرانی خود از مشکلات خبرنگاران و رسانه یادبود نموده و برای حل آنها تعهد سپرد.

رییس اجراییه حکومت همچنان متعهد شد که کمیسیون غیر قانونی رسیده گی به تخطی های رسانه یی را لغوه میکند و نیز زمینه را برای عملی شدن قانون حق دسترسی به اطلاعات فراهم میسازد.

اما چند ماه بعد از تشکیل حکومت، دفتر شورای امنیت با صدور یک مکتوب به ولایات از مسولین ولایات خواست تا در موارد مشخص ایکه مربوط به عرصه کاریشان میشود، با خبرنگاران صحبت ننماید. این مکتوب به کارمندان حکومت در ولایات دستاویز خوبی قرار گرفته و در بسیاری حالات ایشان از ارایه هر گونه اطلاعات به خبرنگاران خودداری مینمودند. این موضوع باعث ایجاد مشکلات زیاد برای خبرنگاران و رسانه ها گردیده که بالاخره به اثر دادخواهی مستمر کمیته و نهاد های دیگر، این مشکل تا حد زیادی حل گردید.

آنچه در این راستا تاکنون تحقق یافته است

از میان تمامی وعده های که تاکنون از سوی سران حکومت صورت گرفته ، دیده میشود که تنها وعده از میان برداشتن کمیسیون غیر قانونی رسیده گی به تخطی های رسانه یی بوده که جنبه عملی را به خود گرفته است. در همان روزهای اول به میان آمدن حکومت تازه به متیو روزنبرگ خبرنگار امریکایی اجازه سفر به کشور داده شد ، وی در زمان انتخابات ریاست جمهوری کشور از سوی لوی سارنوالی نخست ممنوع الخروج بعداً» اخراج و ممنوع الدخول گردید . همچنان پیشرفت دیگری که در این راستا صورت گرفته ، همانا اقدامی برای دسترسی خبرنگاران به اطلاعات و معلومات مورد نیاز بوده است.

حکومت تصمیم گرفت که پس از این نشست های خبری از سوی سخنگویان و مقام های حکومت هر هفته از شنبه الی چهارشنبه بگونه منظم برگزار گردد تا مردم در روشنی اوضاع جاری کشور قرار گیرند. درخبرنامه که از سوی مرکز رسانه های حکومت به اداره کمیته مصونیت خبرنگاران افغان مواصلت کرد گفته شده بود که سخنگویان و مقامات ذیربط حکومتی، به شمول مسوولان وزارت ها، در روز های متذکره روی وضعیت امنیتی و سایر مسایل مهم در خدمت رسانه ها خواهند بود.

اما تاحال از میان وزارت ها و اداره های حکومتی که در این راستا از خود علاقمندی نشان داده اند سخنگویان وزارت دفاع ملی ، وزارت امورداخله و تاجای هم ریاست عمومی امنیت ملی بوده است، اما وزارت ها و نهادهای دیگری دولتی تاکنون یا در این باره اصلاً هیچ علاقمند نبوده و یا هم کمترعلاقمندی نشان داده اند.

با آن هم به نظر میرسد که سران حکومت هنوز هم درباره تعهدات شان در باره حمایت از آزادی بیان ، رسانه و خبرنگاران تاحدی جدی استند، اما پایین رتبه های حکومت نه تنها که میل چندانی به حفظ ، نگهداشت و حمایت از آزادی بیان و رسانه ها ندارند بل برعکس در عدم حمایت و حتی سرکوب خبرنگاران نیز بی باک اند.

گذشته از این ریاست جمهوری به تمام وزارت ها و نهادهای دولتی دستور داده ، همه روزه بگونه منظم در مرکز رسانه های حکومت کنفرانس های خبری دایر نمایند و اطلاعات لازم را به دسترس خبرنگاران قرار بدهند.

دیدگاه های خبرنگاران و فعالان رسانه یی درباره پابندی حکومت به تعهداتش متفاوت است، بگونه یی که شماری باورمند استند که سران حکومت به تعهداتی که با خبرنگاران پیش از به میان آمدن حکومت وحدت ملی کرده بودند تاجای ثابت مانده اند و چند گامی که تاکنون از سوی آنان برداشته شده است را نمایانگر آن میدانند و میگویند که سران حکومت تاحدی به تعهداتشان عمل نیز کرده اند ، اما این پایین رتبه های حکومت استند که یا در نتیجه سطح پایین آگاهی و معلومات شان در باره حقوق خبرنگاران و حق آزادی بیان به اعمالی خشن و یا هم تهدید آمیز در برابر خبرنگاران دست میزنند.

اما شماری هم به این باوراند که موجودیت فساد گسترده در ادارات حکومتی باعث شده که مسوولان و مؤظفین حکومتی دست به کتمان حقایق زده با خبرنگاران رویه نادرست نمایند که تاجای هم هردو نظریه را میتوان در باره مسوولان و مؤظفان حکومتی تایید کرد.

یکی از عواملی که شاید سران حکومت را برای برداشتن چند گام نمادین در این راستا و دار ساخته باشد همانا تعهد نامه یی دوازده ماده یی است که قبل از اعلام نتایج انتخابات دور دوم از سوی هردو کاندید پیشتاز که در حال حاضر حکومت را ساخته اند باشد.

پایین آمدن کیفیت کار خبرنگاری در افغانستان و عوامل آن

تلویزیون های کیبلی و ماهواره (ریسپور) در افغانستان مشتری های زیادی دارند. وجود صدها شبکه کیبلی در کشور و استفاده اکثریت مردم از ماهواره ها، مبین این نکته است که کار رسانه های داخلی تاکنون نتوانسته آن طور که باید رضایت مخاطب را جلب کند. انگشت شمارند رسانه هایی که کارشان تا حدی حرفه یی و با کیفیت است. این معضل - یعنی پایین بودن کیفیت کاری اکثر رسانه ها- متأسفانه که در سالهای اخیر به دلایل گوناگون بیشتر به چشم میخورد. به طور کل دلایل کیفیت پایین کار خبرنگاری و افت بیشتر آن در سال های اخیر را میتوان در موارد ذیل جستجو کرد:

ضعف اقتصاد:

ضعف اقتصادی، اصلی ترین عامل پایین بودن و افت بیشتر کیفیت کاری در رسانه های داخلی است. در واقع این دو رابطه مستقیم باهم دارند. با پایین آمدن قدرت اقتصادی رسانه ها ما شاهد افت بیشتر کیفیت کاری آن ها نیز هستیم. کاملاً مبرهن است که کار حرفه ای رسانه ای در کنار سایر موارد، اولتر از همه به پشتیبانی اقتصادی قوی ضرورت دارد و از آنجا یکه کمک های مالی نهاد های بین المللی به افغانستان کاهش چشمگیر داشته، رسانه ها نیز به عنوان یکی از استفاده کننده های مستقیم و یا غیر مستقیم این کمک ها، به مشکلات بیشتر اقتصادی مواجه شده اند.

بسیاری از رسانه ها طی دو سال اخیر تعداد کارمندان خبر نگار خود را اخراج یا آنها را به قدر کافی کاهش داده و یا هم از میزان معاش آن ها کاسته اند که این خود بر پایین آمدن کیفیت کاری رسانه ها تأثیرات منفی گذاشته است. به طور مثال در بسیاری از موارد خبرنگاران مجبورند به علت کمبود پرسونل کاری که انجامش یک گروه می طلبد را به تنهایی انجام دهند.

بسیارند خبرنگارانی که همزمان کار تصویر برداری، صدا برداری، ایدیت و سایر موارد را هم انجام میدهند. در حالی که تخصص شان نیست و نتیجه آن نیز البته که یک کار تخصصی نخواهد بود.

همچنان به علت ضعف اقتصادی، رسانه ها اقدام به استخدام کارمندان غیر مسلکی ارزان قیمت کرده اند. افرادی که نه دانش مسلکی دارند و نه هم استعداد فردی؛ تنها مزیت شان نرخ ارزان آنهاست که حتی در بسیاری از موارد رایگان کار میکنند. واضح است که برآیند و نتیجه چنین اقداماتی جز تولید یک کار غیر حرفه ای و بی کیفیت نیست.

ضعف نظام آموزشی

نظام آموزشی مسلک ژورنالیزم در افغانستان به شدت کلاسیک و کهنه است. بسیاری از مواد درسی در فاکولته های ژورنالیزم به دهه های قبل مربوط میشود. در حالیکه دانش ژورنالیزم به عنوان یک رشته علوم اجتماعی، نیاز جدی به مرور و بازنگری تخنیکی و علمی شدن در مراکز آموزشی دارد.

شیوه های کار خبرنگاری بخاطر موفقیت در جذب مخاطب همه ساله تغییر میابد و به اصطلاح به روز میشود. اما در افغانستان کمتر شاهد استفاده از این تغییرات در سیستم آموزشی ژورنالیزم هستیم.

بنابر این به همین علت رسانه های داخلی در رقابت با رسانه های خارجی به اندازه زیادی نا کام اند.

از جانبی نباید فراموش کرد که ژورنالیزم ترکیبی از هنر و دانش است، در صورت عدم هر یک از این دو بخش، نباید در کار ژورنالیستی منتظر یک نتیجه حرفه‌ای و با کیفیت بود. شاید کسی دانش مسلکی این رشته را دارد اما وقتی هنر و استعداد انجامش را ندارد، بنابراین این کیفیت کار پایین می‌آید.
عدم موجودیت فضای جدی رقابتی میان رسانه‌ها:

این امر با عث شده است که رسانه‌ها تلاش جدی بخاطر بهبود کیفیت راپور دهی نشوند. اکثریت رسانه‌ها به یک سطح و به شیوه سنتی خبر ساخته و هیچ تلاشی برای ساختن گزارش‌های فیچر و فلم مستند نمی‌نمایند.

نبود امنیت

یکی از تعریف‌هایی معروف که از خبر ارائه شده می‌گوید (خبر عبارت از گفتن چیزی است که کسی در جایی نمی‌خواهد دیگران از آن مطلع شوند. غیر آن هرآنچه نشر می‌شود جز تبلیغات چیزی نیست.)
اگر این تعریف را مصداق یک کار باکیفیت خبرنگاری بدانیم، نبود امنیت خبرنگاران را میتوان یکی از عوامل اصلی پایین بودن کیفیت کاری خبرنگاری عنوان کرد. خبرنگاران به دلیل موجودیت تهدیدهای جانی، در بسیاری از موارد اقدام به خود سانسوری میکنند و در نتیجه مطابق تعریف بالا چیزی جز تبلیغات برای نشر کردن ندارند.

به طور مثال ژورنالیزم تحقیقی که پایه و اساس کار ژورنالیستی هست، در افغانستان هنوز جایگاه ندارد و تعداد بسیار اندکی از رسانه‌ها اقدام به ساخت و نشر کارهای تحقیقی می‌زنند، به این علت که بسیاری از رسانه‌ها یا توان ساخت اینگونه از کارها را ندارند و یا هم جرأت پخش آن را نمی‌کنند.

آمار بالای رسانه‌های وابسته

تعداد رسانه‌هایی که بخاطر اهداف سیاسی در افغانستان ایجاد شده اند، زیاد است و وقتی یک رسانه مربوط به فلان سیاستمدار باشد، هدف از ایجاد و نشراتش نیز حفظ منافع آن فرد و حزب و گروهش است.
هویت واقعی ژورنالیزم و کار خبرنگاری در بی‌طرفی نهفته است؛ وقتی که این اصل اساسی زیرپا شود هرگز نمیتوان توقع یک کار با کیفیت را داشت.

اینگونه رسانه‌ها بیشتر از اینکه خود را به مردم پاسخگو بدانند، به تمویل کننده رسانه، حزب و گروهش پاسخگو میدانند و این دلیل اصلی پایین بودن کیفیت کار خبرنگاری در این دسته از رسانه بوده و مسئله رسالت‌مند بودن رسانه را مورد سوال قرار می‌دهد.

با توجه به موضوعات ذکر شده، نمیتوان در کوتاه مدت منتظر تغییرات در کیفیت کار رسانه‌ها بود و رفع هر کدام از این مشکلات نیازمند عواملی چون زمان و اراده قوی می‌باشد..

محدودیت‌ها و تبعیض جنسی در برابر خبرنگاران زن

تبعیض جنسی و آزار و اذیت بانوان در افغانستان پدیده ایست تکان دهنده و خیلی‌ها شوم و در تناقض با تمام ارزش‌های اجتماعی، دینی و فرهنگی. اما با تاسف فراوان این موضوع به یک فرهنگ نادرست در میان مردم این جغرافیا مبدل شده است.

این پدیده شوم گذشته از کوچه و بازارها متأسفانه به دفاتر رسمی نیز راه یافته است که در این جمع بدبختانه نهادهای رسانه‌یی نیز شامل است.

خبرنگاران زن در تمام ولایت‌ها از این پدیده سخت آسیب پذیر و با مشکلات جدی از این رهگذر روبرو هستند، ما به گونه مثال به دو شهر بزرگ کشور که رسانه‌های زیادی دارند و خبرنگاران زن هم در مقایسه به ولایت‌های دیگر در آن‌ها بیشتر فعالیت داشته‌اند. سفر کرده و مشکلات خبرنگاران زن در ولایت‌های بلخ و هرات را جویا شده ایم که با تاسف شکوه‌های شان از این رهگذر بالاتر از آن بود که تصور میشود.

مشکلات خبرنگاران زن ناشی از تبعیض در زمینه های کاری گرفته تا آزارواذیت جنسی نگاه کردن به اشتغال زنان، و عدم عدالت بین فعالیت های زنان و مردان به چشم می خورد.

هرات به فعالیت زنان بخصوص خبرنگار از ناحیه های مختلف چالش ساز بوده، با آنکه حجم کاری زنانی که در رسانه ها کار میکنند به مراتب از کار آقایان بیشتر بوده اما امتیازات شان نسبت به مرد ها کمتر می باشد. معضل حاد و مهمی که از جمله چالشهای نسبتاً پنهان و گریبان گیر این زنان در هرات می باشد تمایل به فساد اخلاقی ازسوی برخی ها در نهادهای رسانه یی بوده و بشت خانم ها و دخترانی که دراین ولایت به کارهای خبرنگاری مصروف استند شکایت های شان را این گونه بر می شمارند:

آنان میگویند که هرات و بلخ از نگاه مصونیت شغلی در تضاد با دیگر ولایت های افغانستان قرار دارند به این مفهوم در دیگر ولایت ها خبرنگاران زن بشت در رسانه های خصوصی با مشکلات دست و گریبان استند اما در این دو ولایت شماری از مسوولان نهاد ها و رسانه های دولتی کوشش دارند تا از بانوان استفاده های سوء نمایند.

یکی از بانوان خبرنگار که نخواست نامی از وی گرفته شود، برای ما میگوید: به دلیل فساد موجود در یکی از رسانه های خصوصی مجبور شد تا وظیفه خود را ترک کند، وی می افزاید: دختری که یک بار در رسانه کار کرد اگر رسانه را ترک نماید یا بخواهد در یک رسانه دیگر فعالیت نماید در همان نخست به گونه واضح و مستقیم از وی توقع جنسی صورت میگردد. اگر این خواست رد کرده شود به او وظیفه یی در آن نهاد نیست و علتش را نیز واضح میگوید که تو در آن نهاد دیگری کار میکردی حتمی رابطه با مسوولان داشته ای و این رابطه را دراین جا هم با ما داشته باش.

بانوی دیگری به دلیل موجودیت فساد اخلاقی در رسانه یی که کار میکرد از آن نهاد رسانه یی کناره گیری نموده و خانه نشین شده است.

او میگوید: « از اینکه مورد سوء استفاده جنسی قرار بگیرم ترجیح میدهم که خانه نشین باشم و استعدادی که در راستای خبرنگاری دارم آن را پنهان نگهدارم.

با این حال خالده خرسند مدیرمسوول رادیو مردم و فعال حقوق بشر در ولایت هرات ضمن تایید وجود فساد اخلاقی در برخی از نهاد های رسانه یی میگوید: از زنان در رسانه ها استفاده ابزاری میشود.

بانو خرسند می افزاید: حضور زنان در رسانه ها حضور واقعی نیست و بیشتر از آنان برای رنگین ساختن فضای رسانه ها استفاده میشوند و پست های مناسب و مدیریت به دسترس آنان قرار نمیگیرد که این موضوع باعث شده زنان نتوانند رشد و پیشرفت نمایند.

او میگوید: در بسیاری از موارد از زنان در ادارات مختلف استفاده جنسی صورت میگیرد و زنان را وادار میکنند که بخاطر امنیت شغلی با بالادست های خود ارتباط های غیر مشروع برقرار نمایند.

در هرات هنر پیشه ها نیز ازاین امر مستثنی نیستند وضعیت آنان بد تر از خبرنگاران زن است. هنر پیشه یی که نخواست نامش گرفته شود میگوید در سینما و تیاتر از زنان به گونه مستقیم توقع میشود و اگر به خواست شان پاسخ مثبت داده نشود از نقش برای شان داده نمی شود و نیز بر چسپ نام بدی به آنان نیز پیوند زده میشود که بیشتر عاملان این کار ها نیز مسوولان این نهاد ها میباشند. زنان در هرات بیشتر از سوی همکاران خود شان توهین میشوند نظر به مردم بیرون. این در حالیست که تیاتر هرات هفت پست رسمی دارد و هر هفت پست به مردان اختصاص داده شده است.

از سوی هم خبرنگاران زن در ولایت بلخ بدترین شرایط را از ناحیه مصونیت شغلی و اشتغال تجربه میکنند. زورمندان، مالکان و مسوولان رسانه ها بیشتر دراین گونه فساد دست دارند. اما هیچ کس به فریاد زنان و دخترانی نمیرسد که با این مشکلات روبرو استند، زیرا که بیشتر افرادی که به فساد آغشته هستند پشتیبانی مقامات بلند پایه حکومتی را دارند و یاهم از اطرافیان والیان. به همین دلیل مجبورند صدایشان را خود در گلوهایشان خفه نمایند.

یک دختر خانم که در یک تلویزیون خصوصی کار میکرد و نمی خواهد نامی از وی برده شود میگوید که سوء استفاده از بعضی کارمندان و بانوان خبرنگار در بعضی رسانه ها به یک فرهنگ مبدل شده است و زمانیکه من از این مسئله آگاه شدم و تن به خواست های نامشروع آمرینم ندادم نخست دست مرا کم ساختند و بعدها هم فضای کاری را برایم تا حدی تنگ ساختند که مجبور به ترک وظیفه شدم. اما بنابر مشکلات و سنتی بودن جامعه و اینکه مبادا به نام و نشانم کدام آسیب برسد به هیچ نهادی برای دادخواهی مراجعه نکردم.

به همین ترتیب چندین خبرنگار دیگر از تلویزیون های دیگر نیز عین شکایت را دارند، خبرنگاران میگویند مراجعه برای دادخواهی به هر نهادی که باشد باعث بد نامی خود و فامیل شان میشود و از طرفی هم تهدید های را ازسوی مقامات محلی و زورمندان دریافت میکنند.

در همین حال نهادهای مدافع حقوق خبرنگاران و یافته های همکاران کمیته در رابطه به آزار و اذیت زنان و فساد اخلاقی در رسانه های شمال نشان میدهد که حضور اندک و کم رنگ بانوان خبرنگار در رسانه ها به ویژه در شمال دلایل گوناگون دارد. ۱- نخست خانواده ها علاقمند نیستند که یک عضو خانواده شان آن هم که بانو باشد در صفحه تلویزیون حضور پیدا کند، و صدای خود را از رادیو بلند کند، و یا برچسب خبرنگار و یا ژورنالیست به وی زده شود و دلیل هم عدم اعتماد بر فضای موجود در داخل نهاد های رسانه یی است.

۲- مورد بعدی سو استفاده و جذب بانوان به شکل سمبولیک و ابزاری است. اما یگانه پدیده که زیاد باعث نگرانی بانوان خبرنگار در داخل موسسات دولتی و غیر دولتی رسانه یی شده است (فساد اخلاقی) است مانند: پیام، نامه، تماس های تلفونی... تهدید به مرگ «دفعه بعدی به تلویزیون حضور پیدا کردی سبب مرگت می گردد».

رویکردهای سنتی، نگاه های تبعیض آمیز و عدم حمایت زنان در رسانه ها چالش های دیگری استند که فرا روی بانوان خبرنگار در محیط رسانه های افغانستان قرار گرفته است.

با همه- این چالش ها بانوان خبرنگار تلاش میکنند که نقش ارزنده یی را در رسانه ها داشته باشند و این در صورتی است که از حمایت های همه جانبه دولت، نهادهای صنفی و جامعه جهانی برخوردار باشند. اما حمایت از سوی حکومت در این راستا بسیار کم است. خبرنگاران زن میگویند که مسوولان نهاد های دولتی خود باعث آغاز و توسعه این پدیده شده اند. به باور آنان به کیفر نرسیدن مفسدین خود تاثیرات منفی به روحیه خبرنگاران زن گذاشته است.

قابل ذکر است که علت های افزایش فساد اخلاقی در جامعه به خصوص محل کار، به علت محکومیت عرفی زنان در جامعه کاملاً سنتی افغانستان، پنهان باقی نگهداشتن این قضایا و معرفی نشدن عاملان این گونه اعمال به عنوان متهم است.

مشکلات خبرنگاران و رسانه ها در ولایات

خبرنگاران در ولایت ها با معاش و امتیازات اندک و امکانات به مراتب کمتر از مرکز کار میکنند، شکایت خبرنگاران در ولایت ها زمانی بیشتر بالا میشود که رسانه های مربوطه شان نتوانند به آنان معاش و یاهم امتیازات شان را بگونه منظم پرداخت نماید و اما این معضل در همینجا پایان نمیابد.

مشکلات اقتصادی و قطع شدن کمک های جامعه جهانی با رسانه ها و نهادهای رسانه یی محلی باعث شده است که ده ها کارمند این رسانه ها کارهایشان را از دست بدهند و معاش و امتیازات ده ها کارمند دیگر از سی فیصد تا پنجاه فیصد کاهش یابد. بگونه مثال: تلویزیون ها و رادیو ها در تمامی ولایت های شمال کشور هر کدام یعنی نود در صد آنها از بابت فیس سالانه وزارت مخابرات بخاطر فریکونسی از چندین سال به این سو قرضدار استند و باین قرضداری با گذشت هر سال صد در صد جریمه نیز افزود میشود.

معضل بزرگ دیگر مشکل برق رسانه ها است که در ولایت ها در برابر هر کیلووات برق ۱۳ افغانی باید پرداخته شود که این هم یکی از مشکلات اساسی این رسانه ها را تشکیل میدهد و آنان را از نگاه اقتصادی با مشکلات جدی روبرو میسازد، پرداخت این اندازه پول در برابر مصرف برق برای رسانه های که بازار قوی ندارند و تنها عواید شان چند اعلان محلی و دو کان های دور وپیش است طاقت فرسا میشود، این مسئله خود به خود بالای وضعیت اقتصادی رسانه ها تاثیر خود را گذاشته و باعث میشود که مالکان رسانه ها از پولی که برای معاش و امتیازات خبرنگاران و کارمندان رسانه هزینه میکند بکاهد و در مصارف افزایش آورد.

الکان رسانه ها میگویند که باید مانند سایر شرکت های تولیدی هر کیلووات برق برای آنان نیز مبلغ ۷ افغانی محاسبه شود

از سوی هم رسانه باید به وزارت مالیه و مستوفیت نیز مالیه بپردازند در این قسمت نیز رسانه ها ملاحظاتی دارند.

از سوی دیگر مسئله جواز ایسا نیز رسانه ها را مکلف به پرداخت پول هر سال میگردد. جواز ایکه الزاما برای رسانه ها نباید ضرورت باشد چون رسانه ها از وزارت اطلاعات و فرهنگ جواز اخذ میکنند. درکنار جواز ایسا فعلا باید رسانه ها جواز باید از وزارت تجارت نیز وجود داشته باشد، مالکان رسانه ها به این باورند که برای رسانه های محلی این دو جواز لازم نیست چون این نهادها کدام وارداتی ندارند پس ضرور نیست که باید این چنین جوازی داشته باشند.

مشکلات ذکرشده در بالا دست به دست هم داده و زمینه را برای فعالیت رسانه های محلی محدود میسازد که درهرصورت زیان مستقیم آن به کارمند رسانه یی و خبرنگار میرسد.

لغو کمیسیون تخطی های رسانه یی

یکی از اقدامات بسیار مهم و مثمر حکومت جدید هم این بود که به اساس وعده که رییس اجرایی حکومت به خبرنگاران سپرده بود کمیسیون غیرقانونی تخطی رسانه ها را از میان برداشت .

وزارت اطلاعات و فرهنگ بانشریک خبرنامه گفت: «وزارت اطلاعات و فرهنگ با در نظرداشت ماده ۴۰ و ۴۱ قانون رسانه های همگانی، مصمم بر آن شد که کار کمیسیون بررسی شکایات و تخطی های رسانه یی را خاتمه ببخشد و به زودترین فرصت به منظور بهبود امور رسانه های همگانی کشور، کمیسیون رسانه های همگانی را در مشوره با نهادهای حمایت از رسانه ها و ژورنالیستان کشور، مطابق قانون رسانه های همگانی تأسیس نماید.

کمیسیون بررسی شکایت ها و تخلفات رسانه یی در کنار محدودیت های که برای خبرنگاران ایجاد میکرد از رهگذرتشکیلاتی نیز مشکل بر انگیز بود زیرا در قانون فعلی رسانه ها، کمیسیون رسانه های همگانی نیز وجود داشت که از نگاه مسوولیت های کاری با کمیسیون تخطی های رسانه یی مشابهت دارد.

درهمین حال شماری از خبرنگاران میگویند که کمیسیون بررسی شکایت ها و تخلفات رسانه یی موضوعات بسیار عادی رسانه یی را به نهاد های عدلی و قضایی مسپرد و ازاین رو این کمیسیون بجای حل مشکل خبرنگاران و رسانه ها آنان را با مشکلات جدی تری مواجه میساخت.

موجودیت وزیر اطلاعات و فرهنگ به عنوان رییس کمیسیون بررسی شکایت ها و تخطی های رسانه یی سوالی بود در باره بیطرفی این کمیسیون و خبرنگاران به این باوربودند که کمیسیون بررسی شکایت ها و تخطی های رسانه یی یک کمیسیون حکومتی است که بخاطر اهداف حکومت و سلیقه های شخصی وزیر اسبق اطلاعات و فرهنگ مورد استفاده قرار میگرفت.

ایجاد کمیسیون نظارت بر قانون حق دسترسی به اطلاعات:

دستاورد بزرگی دیگری حکومت جدید هم این بود که با روی کار آمدنش درهمان روزهای نخست اقدام به توشیح قانون حق دسترسی به اطلاعات ورزید.

قانون حق دسترسی نه تنها به خبرنگاران بلکه به تمام اتباع کشور حق آن را میدهد تا از مقامات و موظفین حکومتی در باره چگونگی اجراءات شان سوال کنند و اطلاعات لازم را بدست بیاورند.

خبرنگاران میگویند با وجود آن که قانون حق دسترسی به اطلاعات به مشکل تصویب شد. دراین قانون درحدود بیست مشکل شناسایی شده است، که سه مورد آن خیلی مهم دانسته شده است.

- مورد اول تاکید شده که اطلاعات باید از ارگان های دولتی گرفته شود. اما از نهادهای خصوصی یادآوری نشده است.

-مورد دوم چگونگی تشکیل کمیسیون نظارت از قانون دسترسی به اطلاعات و چگونگی تشکیل آن. پیشنهاد کمیته این بود که باید کمیسیون مستقل بوده و تحت چتر کدام ارگان حکومتی فعالیت ننماید مگر حکومت به دلایل بودجوی این موضوع را نپذیرفت.

-مفاهیم مصالح ملی و منافع ملی در متون قوانین کشور به گونه واضح تعریف نشده است و هر ازگاهی مسوولان حکومتی میتوانند این را بهانه قرار داده و از دادن اطلاعات خوداری نمایند.

با آنکه از توشیح این قانون ماه ها میگذرد اما دیده میشود که تاکنون این قانون جنبه عملی را بخود نگرفته است.

وزارت اطلاعات و فرهنگ پس از توشیح قانون حق دسترسی به اطلاعات در پانزدهم سرطان امسال کمیسیون را زیرنام (کمیسیون نظارت دسترسی به اطلاعات) بخاطری تطبیق این قانون تشکیل داد که به شمول رییس و معاون آن سیزده عضو دارد. در ترکیب کمیسیون دو نفر به نماینده گی از جامعه خبرنگاری ، دونفر از جامعه مدنی و نیز نماینده گان امنیت ملی ، اطلاعات و فرهنگ ، اتحادیه حقوقدانان افغانستان، اتاق های تجارت ووزارت های مخابرات و اطلاعات و فرهنگ حضور شرکت دارند..

شش ماه اول سال ۲۰۱۵ با وصف مشکلات ای که فراروی خبرنگاران قرار داشت نسبت به عین دور سال قبلی از منظر تهدید و خشونت علیه خبرنگاران بهتر بود. در ضمن نسبت به سال های گذشته به یکتعداد زیاد قضایای خشونت رسیدگی صورت گرفته که این موضوع نمایانگر قدرتمند شدن نهاد های دفاع از خبرنگاران و بهبود روابط خبرنگاران با این نهاد های میباشد. حمایت رهبران حکومت وحدت ملی از رسانه ها قابل تقدیر است. مگر این حمایت باید جنبه عملی را بخود گیرد. با وصف این حمایت منسوبین حکومتی هنوز هم مسولیت بیشترین خشونت علیه خبرنگاران را دارد، چیزیکه برای جامعه خبرنگاری غیر قابل قبول است.

میزان بلند خشونت توسط منسوبین و موظفین حکومتی مایه نگرانی جدی میباشد. حکومت اصولا و قانونا مکلف به ایجاد فضای مصون کاری برای خبرنگاران میباشد. در صورتیکه خود حکومت مسول بیشترین خشونت علیه خبرنگاران باشد، نباید انتظار داشت که فضای مصونی خبرنگاران بهبود بیابد. از طرف دیگر این امر با عث گسترش فاصله میان خبرنگاران و حکومت گردیده و مانع ان گردیده که فضای همکاری بخاطر بهبود امور حکومتداری، کاهش فساد، تقویت روند دیموکراتیک و سمت و سو دهی افکار عامه گردد.

فاصله میان حکومت و رسانه ها فضای بیشتر برای راه یافتن تبلیغات طالبان و غیره مخربین نظام و روند توسعه افغانستان گردیده که این امر هم حکومت و هم رسانه ها را متضرر میسازد. منسوبین حکومتی باید با رسانه ها بعنوان پارتنر باید رفتار نماید چون رسانه ها یک رکن اساسی جامعه باز و دیموکراتیک میباشد.

نیرو های امنیتی هنوز هم مسول یکمقدار قابل ملاحظه خشونت علیه خبرنگاران استند. این امر با عث کاهش همکاری مسلکی میان خبرنگاران و نهاد های امنیتی میگردد. منسوبین نهاد های امنیتی باید رفتار با خبرنگاران را جز نصاب تعلیمی نیرو های امنیتی ساخته و ایشان را از حقوق و صلاحیت های کاری خبرنگاران با خبر بسازد.

رسانه ها باید بخاطر بهبود کیفیت کار گزارش دهی و تهیه مواد ای که برای رشد و تحکیم جامعه دیموکراتیک ضروری است، تلاش نمایند. گزارش های تحقیقی ضرورت عمده جامعه بخاطر زدودن فساد و بهبود حکومتداری میباشد که کمتر رسانه ها به ساختن گزارش های تحقیقی میپردازند.

قانون حق دسترسی به اطلاعات دارای مشکلات جدی میباشد. در صورتیکه حکومت به بهبود این قانون اقدام نکند، موثریت کار کمیسیون ایجاد شده بخاطر تطبیق این قانون خیلی نا چیز خواهد بود. رییس جمهور باید طی یک فرمان تقنینی تغییرات پیشنهاد شده توسط نهاد های رسانه یی را وارد قانون نماید. در ضمن حکومت باید از مداخله ارگان های حکومتی در اجرای این قانون ممانعت نماید. و ظایف اعضای کمیسیون باید بدلیل حجم کار این کمیسیون دایمی باشد. با یکتعداد زیاد بانوان ای که در رسانه ها اشتغال دارند، رفتار نا درست و در بعضی حالات غیر مشروع صورت میگیرد. اینگونه رفتار بانوان را در فضای دشوار قرار داده و در بعضی حالات زمینه را برای سو استفاده های جنسی مساعد میسازد. این امر بیشتر در ولایات مشهود است. اینگونه رفتار یکی از دلایل کاهش حضور خانم ها در رسانه ها خصوصا در ولایات کشور میباشد. حکومت باید با این موضوع جدی برخورد نموده و بانوان هم باید در صورت مواجه شدن با چنین رفتار ها به نهای های حامی خبرنگاران مراجعه نمایند.

با کاهش کمک های بین المللی و رکود اقتصادی که این امر بار آورده است، اکثریت رسانه ها خصوصا انهاییکه در ولایات فعالیت مینمایند، دچار مضیقه اقتصادی گردیده اند. حکومت افغانستان باید بخاطر کاهش مصارف برق و فیس های حکومتی مانند فیس فریکونسی اقدام جدی نماید. در صورتیکه با رسانه ها درین زمینه همکاری صورت نگیرد، یکتعداد زیاد رسانه های ولایتی مجبور میشوند تا مسدود گردند.

حمایت مالی و اخلاقی جامعه بین المللی نسبت به رسانه ها و ارزش های آزادی بیان در سال های اخیر کاهش یافته است. با نظر داشت نقش رسانه ها در تحکیم روند دیمکراسی، حکومت داری خوب و بهبود حقوق بشر خصوصا حقوق زنان، جامعه بین المللی باید حمایت از رسانه ها را در اولویت های استراتژیک خود قرار دهند. سکوت جامعه بین المللی نسبت به آزادی رسانه ها با عث میگردد که نیرو های مخالف آزادی بیان با جرات و جسارت بیشتر آزادی بیان را سرکوب نماید. جامعه بین المللی و نهاد های بین المللی که رسانه ها نهاد های حامی رسانه یی را کمک مینمایند باید در قسمت رشد هماهنگی با همدیگر و نهاد های افغانی که با ایشان کار مینمایند تدابیر کاری بوی دست گیرد. هماهنگی بهتر بین این نهاد های پیش شرط عمده برای بهبود موثریت کار نهای های حامی رسانه ها میباشد.